

PAULA DALY

Co jsi to
za matku?

Co se stane, když zmizí
dítě vaší nejlepší kamarádky?

Co jsi to
za matku?

PAULA DALY

*Co jsi to
za matku?*

Přeložila Jana Pacnerová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2017
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 2013 Paula Daly
All rights reserved.

Z anglického originálu *Just what kind of mother are you?*
(First published by Bantam Press, Great Britain, 2013)
přeložila © 2017 Jana Pacnerová
Redakce textu: Jiří Pacek
Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Elektronické formáty Dagmar Wankowska, *LiamART*

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-898-8 (pdf)

Věnováno Jimmymu

Přijíždí s časovou rezervou. Zacobvá na parkovací místo, vystoupí a zasáhne ho zima. Vlepi mu prudký políček, až ho páli kůže. Hezky voní. Draze.

Zaparkoval sto metrů od školy na pozorovacím stanovišti. Za jasného dne je přes jezero ničím nerušený výhled až k horám. Kdyby bylo lepší počasí, stálo by tu zmrzlinářské auto a fotili by tu japonští turisté. Dnes však ne. Mraky na obloze visí nízko a podzimní soumrak se rychle blíží.

Ve vodě se zrcadlí stromy. Je blátivá, hnědá jako káva – brzy se její barva změní v břidlicově šedou – a vzduch je nehybný.

Možná by si měl opatřit psa, zvažuje. Nějaké přátelské plemeno – třeba kokršpaněl, nebo takového toho bílého, chundelatého. Děcka milují psy, ne? Možná by to stálo za pokus.

Rozhlédne se po známkách okolního života, ale momentálně je pořád sám. Je tu jen on a pozoruje. Hodnotí místo, zvažuje rizika.

Hodnocení rizik patří k jeho práci. Většinou si jen něco vymyslí, hodí na papír, co si chtějí na úřadě požární bezpečnosti přečíst. A taky ovšem pár bonbonků navrch, jen tolik, aby to působilo dojmem, že mu to není úplně putna.

Tohle je jiné. Tomuhle musí skutečně věnovat bedlivou pozornost. Protože ví, že bývá zbrklý. Ví, že někdy postrádá nezbytnou důkladnost a mohl by za to později pykat. To si teď nemůže dovolit. Tentokrát ne.

Podívá se na hodinky. Má moře času, než ho budou čekat jinde. To je na jeho práci skvělé, dopřává mu spoustu času na tenhle druhý... zájem.

Tak tomu momentálně v duchu říká, pouhý zájem. Nic vážného. Orientuje se v tom, zjišťuje, jestli se mu to bude líbit. Tak nějak jako když člověk chodí do večerního kurzu.

„Přijďte si vyzkoušet dvě lekce kaligrafie, než si zaplatíte celý kurz.“

„Francouzská konverzace vás možná zaujme.“

Ví, že jeho zájem může rychle vyprchat, ale právě díky tomu je úspěšný, protože nemají snad všichni úspěšní lidé nízký práh nudy?

Jako dítě často poslouchal, že u něčeho nevydrží, nedokáže klidně sedět a soustředit se jen na jednu věc. To se nezměnilo, takže si musí všechno otevřít, než se tomu začne vážně věnovat. Chce mít jistotu. Chce si být jistý, že to dotáhne do konce, ještě než udělá první krok.

Podívá se na hodinky. Patnáct čtyřicet. Brzy tu budou – prvních pár na cestě domů.

Nastoupí zpátky do auta a čeká.

Má v plánu zhodnotit vlastní reakci. Zjistit, jestli se stane to, co si myslí, že se stane. Pak bude vědět. Pak to bude vědět s jistotou.

Když je zablédne, zrychlí se mu tep. Jsou bez kabátů, bez čepic, v obuvi nevhodné pro tuhle roční dobu. První před autem projde dvojice dívek. Obarvené vlasy, nasušené výrazy, velké beztvare nohy.

Ne, říká si, to není ono. O tohle vůbec nestojí.

Následují dvě skupiny chlapců. Čtrnácti- až patnáctiletých. Pošťuchují se navzájem, bezdůvodně se smějí. Jeden se po něm podívá a ukáže věčko z prstů. To ho rozesměje. Celkem neškodné, říká si.

Vtom ji uvidí.

Je sama. Kráčí cílevědomě. Rovná záda, krátké, uměřené krůčky. Je jí kolem dvanácti – ačkoli by mohla být i starší. Možná jen vypadá na svůj věk mladě.

Projde před autem a jemu se znovu zrychlí tep. Pocítí, jak jí projede záchvěv rozkoše, když dívka na okamžik zpomalí. Loudá se za skupinou chlapců, neví, co dělat. Dychtivě sleduje, jak se její tvář mění, pozoruje, jak se v ní objevuje odhodlaný výraz a jak okamžitě činí směle rozhodnutí kluky předejít.

Napůl seskočí, napůl seběhne z chodníku a zrychlí tempo. Je jako laňka! – říká si úplně okouzlený. Její štíhlé kotníky se rychle pohybují, když se vzdaluje od skupiny.

Podívá se na své dlaně a vidí, že jsou mokré. A tehdy to pochopí s jistotou. S úsměvem si uvědomí, že přijet sem nebyla chyba.

Sklopí stínítko a zkontroluje svůj obraz v zrcátku. Vypadá přesně stejně jako před deseti minutami, ale žasne nad tím, oč jinak se cítí. Jako by do sebe všechny dílky skládačky zapadly a on pochopí, snad poprvé v životě, jak to lidé myslí, když říkají „Prostě to bylo ono“.

Otočí klíčkem v zapalování, zapne vybřívání sedadla a stále s úsměvem vyjede směrem k Windermere.

PRVNÍ DEN
Úterý

1

PROBOUZÍM SE UNAVENĚJŠÍ, než když jsem šla spát. Naspala jsem pět a půl hodiny a poté, co potřetí odložím stisknutím tlačítka zvonění budíka, zvednu hlavu.

Je to taková ta únava, pro jakou nenalézám důvod. Znáte to – hned jak si jí všimnete, pomyslíte si: Co to se mnou *je*? Musím mít nějakou šlepnou poruchu krvetvorby. Nebo ještě hůř, musela jsem chytit něco fakt příšerného, protože takhle unavený nikdo být nemůže. *Že ne?*

Ale byla jsem na vyšetření. Krevní testy vyšly v normě. Můj praktik – mazaný stařík, který nejspíš poslouchá ženské, co si stěžují na vyčerpání, od rána do večera – mi to sdělil se sarkastickým úsměvem. „Je mi líto, Liso,“ řekl, „ale ta nemoc, kterou trpíte... to je prostě život.“

Často si připadám jako účastník obřího sociálního experimentu. Jako by se nějaká zářivá jiskra rozhodla spojit všechny ženy západního světa v rámci jedné velké studie: Vzdělejme je! Dejme jim kvalitní, smysluplnou práci! Pak uvidíme, co se stane, až porodí. Uvidíme, jak *vybouchnou!*

Vy si myslíte, že fňukám.

Já si taky myslím, že fňukám.

To je na tom nejhorší – nemůžu si ani postěžovat, abych si nepřipadala provinile, protože mi nic nechybí. Mám všechno, co si člověk může přát. Co by si měl přát. A já si to přeju. Všechno si to přeju.

Co se to se mnou stalo? – říkám si, když si čistím zuby a dívám se přitom do zrcadla v koupelně. Bývala jsem tak milá. Mívala jsem na každého čas. Teď jsem ve stavu soustavné unavené podrážděnosti a štve mě to.

Je toho na mě moc. Jinak to popsat nedokážu. To mi napíšu na náhrobek.

Lisa Kallistová: bylo toho na ni prostě moc.

Vstávám první. Někdy bývá moje prvorozená dole dřív než já, pokud si moc přežije vlasy a potřebuje jim věnovat mimořádnou pozornost. Ale v šest čtyřicet jsem obvykle sama.

„Vstaňte o hodinu dřív,“ píšou v časopisech. „Užívejte si klid, chvíle předtím, než začne denní shon. Naplánujte si den, udělejte si seznam úkolů, vypijte horkou vodu s plátkem citronu. Detoxikujte a *vnímejte* prospěch, který vám to přináší.“

Postavím na kávu a začnu porcovat do misek granule. Máme tři psy, samé křížence staffordshirského bulteriéra – já bych si je nevybrala, kdyby bylo na mně, ale jsou hodní. Čistotní, dobromyslní, hodní k dětem, a když je vypustím z prádely, kde spí, vyřítí se kolem mě v návalu opojné radosti, sednou si k miskám a čekají. „Do toho,“ řeknu a oni se na to vrhnou.

Jejich ranní venčení je obvykle úkol mého manžela, protože Joe často pracuje po nocích. Představujete si ho v kanceláři, s uvolněnou kravatou, rozčuchanými vlasy, jak se blíží termín? Sama ho tak někdy vidím. Nikdy by mě nenapadlo, že budu vdaná za taxikáře. Zvlášť ne za takového, co má na boku svého kočáru napsáno velikánskými stříbrnými písmeny „Joe le Taxi“.

Včera v noci měl Joe ryto na letišť v Heathrow. Nějací Arabové mu nabídli dvojnásobek obvyklé sazby, jestli jim bude dělat osobního řidiče po tu dobu, co stráví tady v Jezerní oblasti. Chtěli samé obvyklé věci: výlet do rodného domu Williama Wordswortha, na farmu Beatrix Potterové, plavbu lodí po Ullswateru, čokoládovnu v Kendalu. Kolem čtvrté jsem ho slyšela, jak se valí do postele – zhruba v době, kdy jsem se probudila panikou, že jsem zapomněla poslat blahopřání k narození miminka jedné z ošetřovatelek v našem psím útulku.

„Dostals pěkné dýško?“ zamumlala jsem a zabořila obličej do polštáře. Joe se zavrtil vedle mě a páchl pivem.

Vždycky má pár plechovek v autě, když jezdí v noci. Potom prý dokáže usnout, jen co vlezde do postele. Už mě nebaví vykládat mu, že to není dobré – taxikář, co nasává za volantem –, ale on má svou hlavu.

„Dostal jsem kilo,“ odpověděl a letmo mi zmáčkl zadek, „... a mám v plánu utratit ty prachy za nové prádýlko pro tebe.“

„Myslíš pro sebe,“ zívla jsem. „Já potřebuju nový výfuk.“

Posledních osm let jsem kupovala Joeovi k narozeninám nové spodní prádlo – spodní prádlo pro mě. Každoročně se ho ptám – „Co bys chtěl k narozkám?“ – a každoročně na mě zírá, jako že *Fakt se musíš ptát?*

Jednou řekl, že to chce nakoupit osobně. Od toho uspořádání jsme ale upustili, když se vrátil domů a nesl *všechno* červené. Včetně červených síťových punčoch. „Radši to budu od nynějška kupovat já, Joe,“ řekla jsem mu tehdy a on na to poněkud sklesle odpověděl: „Tak jo.“ Ačkoliv asi v hloubi duše tušil, že mu ten laciný kýč nesežeru.

Psi dojedí a klušou ve smečce k zadním dveřím. Nejradši mám Ruthii. Je to staffordka, křížená buď s irským setrem, nebo s viszla ohařem. Má skvrnitou srst staffiků, ale místo obvyklých čokoládových a podzimních tónů se vydařila v šílené směsici odstínů rezavé a heny, měděné a bronzové. A má takové dlouhatánské nohy, díky kterým vypadá, jako by si vyměnila tělo s jiným psem.

Ruthie přišla do útulku před pěti lety s vrhem nechtěných štěnat. Chovná fena utekla, zabřezla a vrhla jich sedm. Ruthii jsme nedokázali najít domov, takže – jak se často stává – skončila u nás.

Naštěstí je Joe rozený pejskař. Má takovou tu klidnou autoritu, ke které psi tíhnou. Rozumí psům stejným způsobem, jako někteří lidé rozumějí číslům nebo počítačům. I když přivedu domů problémový případ, Joeův zenový efekt obvykle způsobí, že do večera je pes v pohodě.

Otevřu zadní dveře a psi se vyřítí ven, přičemž zároveň dovnitř vtrhnou chlad a kočky. Zima v našem kraji přichází brzy. Předpovídali sníh a v noci hustě sněžilo. Mráz mi během mžiku vnikne až do kostí. Ulyšším, jak se v řídkém vzduchu nad údolím vznáší křik nějakého zvířete, a rychle zavřu dveře.

Káva už je hotová a já si naliju to, čemu se v kavárnách říká americano –

espresso dolité horkou vodou; do hrnku se mi vejde skoro půl litru. Shora uslyším pohyb, malé nožky na prknech podlahy, splachování záchodu, smrkání, a sbírám síly. Někde jsem četla, že děti odvozují své sebehodnocení přímo od toho, jak se tváříte, a s hrůzou jsem si uvědomila, že vítám své potomky s poněkud nepřítomným výrazem. To proto, že mi každou vteřinou běží hlavou sto a jedna věc – jenže oni to nevědí. Určitě se prvních několik let života v duchu pořád ptali, jestli je vůbec poznávám. Teď mi to připadá děsné, takže to často trošičku přeháním opačným směrem. Můj nejmladší syn pozornost vítá s nadšením, ale oba starší, obzvláště třináctiletá Sally, mě už začali pozorovat podezíravě.

Sally teď sedí u kuchyňského stolu, plné rty napuchlé spánkem, vlasy stažené na temeni do ohonu, který bude řešit později. Vedle ní leží její iPod Touch.

Strká si do pusy lžíce růžových křupek a současně loktem odhání kočku. Pozoruju ji od čajníku. Je tmavá po Joeovi. Všichni jsou tmaví. Zeptejte se Joea, odkud je, a dozvíte se od něj, že z Ambleside. Většina lidí se domnívá, že je Ital. Není. Kallisto je jihoamerické jméno – brazilské –, ačkoliv pokud víme, byli Joeovi předci Argentinci. Má tmavé vlasy, tmavé oči a snědou pokožku. Děti taky. Vlasy mají leskle černé a rovné a taky mají Joeovy absurdně dlouhé řasy. Sally si přirozeně připadá ošklivá. Podle ní jsou všechny její kamarádky krásné, jen ona ne. Řešíme to průběžně, ale ona samozřejmě nevěří ničemu, co řeknu, protože jsem její matka. A co já sakra můžu vědět?

„Máš dneska tělák?“ zeptám se.

„Ne. Pracovky.“

Vlastně si vůbec nejsem jistá, co pracovní vyučování obnáší. Zjevně zahrnuje práci se dřevem, šití, design, víceméně kdeco...

Sally odloží lžici. Podívá se na mě, jako by se ptala: *Děláš si legraci?*

„Děláme potravinářskou technologii,“ nespouští ze mě oči. „Technologii *potravin*, jako že vaření. Neříkej, žeš zapomněla koupit přísady. Seznam,“ ukáže na ledničku, „je přímo tady.“

„Do háje,“ odpovím tiše. „Úplně jsem zapomněla. Co potřebuješ?“

Sally vstane, židle skřípne o kamennou dlažbu podlahy. Celou tu dobu

si říkám: *Prosím, ať jsou to ovesné sušenky, prosím, ať jsou to ovesné sušenky.* Ovesné vločky mám a zbytek nějak schrastím. Nebo drobenkový koláč. Drobenkový koláč s ovocem by byl dobrý. Může spotřebovat ta jablka, co tu máme, přihodit ještě něco málo z mísy s ovocem. Bude to dobré.

Sally uchopí ten kus papíru. „Pizza.“

„Ne,“ opáčím zdrceně. „Fakt?“

„Potřebujeme hotovou rajčatovou omáčku, mozzarellu, nějaký základ, třeba bagetu nebo pita chleba, a oblohu podle vlastního výběru. Myslela jsem, že bych tam dala pikantní kuře a zelenou papriku. Ale klidně беру i tuňáka, pokud nic jiného nemáme.“

Nic z těch přísad nemáme. Ani jednu.

Zavřu oči. „Proč jsi mi to nepřipomněla? Výslovně jsem ti říkala, abys mi to připomněla. Proč jsi mi to nepřipomněla, když jsem ti říkala...“

„Připomněla.“

„Kdy?“

„V pátek po škole,“ řekne. „Bylas na počítači.“

To je pravda, vzpomenu si. Snažila jsem se objednat dřevo a webová stránka odmítala přijmout údaje z mé kreditní karty. A ztratila jsem nervy.

Výraz Sally se teď mění z uspokojení, že má pravdu, v mírnou paniku. „Pracovky máme třetí hodinu,“ zvyšuje hlas. „Jak si mám do třetí hodiny ty věci sehnat?“

„Nemůžeš říct učitelce, že maminka zapomněla?“

„To jsem jí řekla posledně a ona řekla: ‚To bylo naposled.‘ Prý je to i moje povinnost. Prý jsem si mohla jít do krámu nakoupit sama, jestli to bylo třeba.“

„Vysvětlilas jí, že bydlíme v Troutbecku?“

„Ne, protože to by bylo odmlouvání.“

Stojíme tam a hledíme na sebe, já doufám, že se mi zázrakem zjeví nějaké řešení, a Sally lituje, že mi to nejde líp.

„Nech to na mně. Vyřeším to,“ prohlásím.

Přemýšlím o dni, který mě čeká, nalévám jablkový džus do sklenic a oba kluci si sedají ke kuchyňskému stolu. V současnosti máme v útulku čtr-

náct psů a jedenáct koček. Pro psy mám ještě místo, ale jedna z mých nejspolehlivějších externích kočičích pěstounek jde zítra na hysterektomii, takže musím dnes ráno převzít čtyři kočky navíc. A taky přivezou dva psy ze Severního Irsku, na které jsem úplně zapoměla.

Kluci se hádají, kdo si vezme poslední zbytek rýžových křupek, protože ani jeden z nich nechce zatuchlé ovocné müsli s vlákninou, které je už od léta zastrčené ve skřínce. Jamesovi je jedenáct a Samovi sedm. Oba jsou hubení, mají velké hnědé oči a ani trochu rozumu. Oba patří k tomu typu kluků, který italské matky často pohlavkují. Hodní kluci, ale troubové, a já je šíleně miluju.

Smírjuji se s faktem, že budu muset probudit Joa a poslat ho pro přísady na pizzu, když vtom zazvoní telefon. Je sedm dvacet, takže nepůjde o dobré zprávy. V sedm dvacet mi kvůli dobrým zprávám nikdo nevolá.

„Liso, tady Kate.“

„Kate,“ opakuju. „Co se stalo? Děje se něco?“

„Ano – ne – no, tak trochu. Poslyš, promiň, že volám tak brzo, ale chtěla jsem tě chytit, dokud ještě máš kluky doma.“

S Kate Rivertyovou jsme kamarádky už asi pět let. Má dvě děti, které jsou věkem blízko Sally, mé nejstarší, a Samovi, mému nejmladšímu.

„Nejde o nic velkého. Jen mě napadlo, že bys to měla vědět, abys to mohla řešit, než se to vymkne z ruky.“ Mlčím, nechám ji pokračovat. „Jde jen o to, že Fergus přišel minulý týden domů s tím, že potřebuje peníze do školy, a já o tom tenkrát fakt moc nepřemýšlela. Znáš to... pořád potřebujou na něco peníze. Tak jsem mu je dala, a teprve když jsem o tom včera večer kecala s Guyem a on řekl, že jemu Fergus taky říkal o peníze, napadlo nás zeptat se ho.“

Nemám zdání, kam to směřuje, ale to není nic neobvyklého, když mluvíte s Kate, tak se snažím předstírat zájem. „Tak na co myslíš, že je potřebuje?“

Nejspíš se mi chystá sdělit, že učitelky založily bufet. Něco, s čím nesouhlasí. Něco, proti čemu je *ze zásady*.

„Jde o Sama,“ odpoví Kate bez obalu. „Nechává si od dětí platit, aby si s nimi hrál.“

„Cože dělá?“

„Děti mu dávají peníze, aby si s ním mohly hrát. Nevím přesně kolik, protože... má zřejmě klouzavé sazby. Fergus je z toho trochu rozhozený, abych řekla pravdu. Zjistil, že platí podstatně víc než někteří jiní kluci.“

Otočím se a pohlédnu na Sama. Má na sobě pyžamo s postavičkou Maria z videoher a krmí našeho starého zrzavého kocoura mlékem rovnou ze lžice na cereálie.

Vydechnu.

„Nejsi naštvaná, že jsem ti zavolala, Liso?“

Leknu se. Kate se snaží působit mile, ale do hlasu se jí vetřel řezavý tón.

„Vůbec ne,“ odpovím. „Jsem ráda.“

„Já jen, že kdyby šlo o mě... kdyby to dělalo některé z *mých* dětí – no, chtěla bych o tom vědět.“

„Jednoznačně,“ souhlasím. Pak odříkám svou standardní větu, větu, kterou zjevně používám vůči každému a všemu bez ohledu na situaci, jíž musím čelit: „Nech to na mně,“ prohlásím rázně. „Já to vyřeším.“

Těsně předtím než Kate zavěsí, uslyším její otázku: „Holky jsou v pohodě?“ a odpovím: „Co? Ano, bezva,“ protože jsem rozčilená a jsem v rozpacích a vlastně mi to pořádně nemyslí. Uvažuju, jak se vypořádám s problémem Sama nového podnikání.

Když ale zavěším, pomyslím si: *Holky?* Co tím myslí? Pak to nechám plavat, protože Kate mě rozhodí každou chvíli. Mate mě tím, co se vlastně pokouší sdělit. Na to už jsem si měla dávno zvyknout.

2

ŽIJEME V NÁJEMNÍM DOMĚ v Troutbecku, kde fičí průvan ze všech stran.

Troutbeck leží na východ od jezera Windermere a je to takové to místo, co najdete v knihách s názvy jako „Rozkošné anglické vesničky“. Troutbeck má údajně dvě stě šedesát domů, ale nevím, kde se všichni ti lidi schovávají, protože takřka žádné nevidám.

Samozřejmě, spousta domů se pronajímá na prázdniny. A v mnoha chaloupkách našli domov lidi, co se sem odstěhovali na penzi – takže se vždycky nezúčastní běžného každodenního života, nejspíš proto, že ve vesnici nežijí jejich děti. Ani vnoučata, která by dvakrát týdně vyzvedávali ze školy. Nebo vozili na hodiny plavání či do parku.

Kdysi mi připadalo, že to hraničí s tragédií, když rodina vypadne z kontaktu, když lidé přeruší pouta a staví pěkné bydlení výš než pospolitost. Ale teď si uvědomuju, že přesně tak to mají lidé rádi. Nechtějí být pořád spolu.

Moje matka má byt ve vesnici Windermere. S otcem se nikdy nevzali – byli jsme jeho druhá rodina, ta *vedlejší* rodina – a kvůli něčemu hnusnému, co se stalo, když jsem byla malá a o čem se nikdy nemluvalo, jsme se vůbec nestýkali. Zavolala bych matce, aby nakoupila přísady, co Sally potřebuje do vaření, jenže ona neřídí, takže jsem o to požádala Joea. Chudák, je vyčerpaný. Taky spal jen pár hodin.

Vycouvám s autem, Sam sedí vedle mě na předním sedadle, a zamávám oběma starším, kteří čekají na školní minibus.

Nevím, jestli je to celonárodní jev nebo jen místní cumbrijská kuriozita, ale když bydlíte víc než čtyři kilometry od nejbližší školy nebo k ní nevede patřičný chodník, mají vaše děti nárok na dopravu zdarma. A protože tady v Troutbecku nejezdí žádné pořádné autobusy, má ta doprava formu taxíku – no, minibusu. (Ne Joeova. Joe je jednočlenný orchestr. Obvykle vozí jen staré dámy k lékaři na vyšetření nebo do zahradních center nebo do bridžového klubu.)

Mohla bych Sama taky poslat taxíkem, kdybych chtěla, ale mám strach, že by mi ho nějaký zlotřilý řidič ukradl, a než bych zjistila, že nedorazil do školy, už by s ním byl na trajektu do Zeebrugge (dotazováním jsem zjistila, že řidiči nemají bezpečnostní prověrku). Vysadím tedy Sama cestou do útulku a je to užitečné, protože tohle je jedna z mála chviliek během normálního pracovního dne, kdy jsme spolu sami.

Probíráme všechno možné. Sam je ještě ve věku, kdy věří na Santa Clause a Ježíš má v jeho očích status superhrdiny. Podle Sama má Ježíš očividně schopnosti Supermana, protože: „Jak jinak by to všechno mohl dokázat?“

Vloni prošel Sam velkou fází Ježíše a pořád o něm žvanil. Což mi nepřipadalo nijak škodlivé. Ale pak se jednou Joe u večere naštvál, praštil vidličkou a prohlásil: „Ta škola ho *kazí*.“

Udatně zdolávám vozovku. Je to úzký, ošklivě vymletý úsek vozové cesty, kudy neprojedou dva vozy vedle sebe. Musím si odjezd načasovat akorát, jinak se setkám s minibusem, přijíždějícím z opačné strany. A vždycky jsem to já, kdo musí couvat, protože řidič má špatnou krční páteř a může používat jenom zrcátka. Pravda taky je, že jeho vůz je mnohem širší než můj.

Sam má na hlavě čepici a přes ni staženou kapuci, protože v autě je jako v lednici, takže neslyší ani slovo z toho, co říkám. A výfuk mi rámusí. Potřeboval vyměnit už před měsícem a je to každým dnem horší. Pokaždé když šlápnu na plyn, připadám si, jako když pubertáci závodí. Zeptám se Sama na školu a jestli mi nechce něco povědět.

„Cože?“ opáčí.

„Prosím,“ opravím ho.

„Prosím? Cože?“

„Neděje se ve škole něco, o čem bys mi chtěl povědět?“

Pokrčí rameny. Zadívá se z okna. Pak se otočí a nadšeně mi vypravuje o nějakém dítěti, co přineslo lávovou lampičku a mělo o ní referát v hodině „Ukaž a povídej“. A za prvé, kde se dá koupit lávová lampička? A za druhé, proč on nemůže nikdy nic přinést do školy na „Ukaž a povídej“?

V duchu proklínám tu matku, ať už je to kdokoli, za to, že mi přidělala další práci. Ukaž a povídej. Geniální.

„Ukaž a povídej,“ vysvětluju trpělivě, „je americká záležitost. Je to něco jako halloweenská koleda. Angličané o to prostě nijak nestojí.“

„Na Halloween chodí koledovat všichni kromě nás.“

„Ne, nechodí.“

„Ano, chodí.“

„A vůbec,“ přehodím rychle výhybku, „co to slyším, že nutíš lidi platit, aby si s tebou mohli hrát?“

Neodpoví. Nevidím mu do obličejce, schovaného za kožešinou kapuce, a teď se musím soustředit, protože jsem na hlavní silnici a ta není nijak zvlášť dobře posypaná. Práce kvapná.

Prožiju kratičký nával paniky, když si představím taxikáře za volantem dětského minibusu, jak vezme zatačku moc rychle a odplachtí přes okraj silnice až dolů na dno údolí.

Představuju si vůz, jak se převaluje a valí, až se zastaví o stroj na balení sena značky John Deere. Okna minibusu jsou vytlučená a moje děti sedí nehybně jako bezvládní panáci z nárazových testů aut.

Zachvěju se.

Sam odpoví na můj dotaz stran placené hry otázkou: „Prosím?“

„Slyšels dobře.“

Neochotně vysvětluje: „Nenechávám si platit od *každého*,“ a poznám, že je spíš zklamaný než zkroušený. Patrně se domníval, že by se tím mohl živit až do smrti, a z mého tónu vycítil, že jeho podnikání dospělo k předčasnému konci.

Otočím se k němu. „Nechápu, proč jsou ti ta děcka ochotná platit.“

Proč dávají peníze zrovna *tobě*, když by si klidně mohly hrát samy nebo s někým jiným?“

„Nevím,“ opáčí nevinně, ale pak na mě vrhne uličnický pohled. Takový, který říká: *Já vím. To jsou ale blbci, vid’?*

Pět minut poté zastavujeme před školou. Podívám se, jestli auto Kate stojí na obvyklém místě u brány, ale ještě tady není. Mám ji ráda, ale števe mě tím, jak trvá na tom, že každý den zajde do školy. Protože pro to fakt není důvod.

Jejímu synovi Fergusovi je skoro osm. Je naprosto schopný svléct si kabát a zout boty, přezout se do bačkůrek a trefit do třídy. Škola má jen osmdesát žáků. Nezabloudí. Ale Kate je jedna z těch matek, co si rády poklábosí s učitelkou. Ráda pozoruje, jak se Fergus pomalu zouvá, obrací oči v sloup na ostatní matky a přitom tleská rukama a říká: „No tak, šup šup! Honem! Dej mámě boty!“ Kate nemá pravidelné zaměstnání. Ona a její manžel mají slušný příjem z pronájmu prázdninových chaloupek. Takže když Kate přijde domů, akorát pustí pračku a píše děkovné dopisy lidem, které vlastně nemá ráda.

Závidím Kate její život.

Tak, a je to venku.

Dlouho mi trvalo, než jsem k tomu dospěla. Dřív jsem si to nedokázala přiznat. Stěžovala jsem si Joeovi. Zastřeně jsem mu vyčítala, že musím pracovat na plný úvazek, vyčítala jsem mu skutečnost, že jsem den co den vyčerpaná a...

Zvoní mi telefon.

Vytáhnu ho z kapsy a uvidím, že volá Sally. Možná se minibus neukázal. Možná se řidiči v mrazu nepodařilo nastartovat motor.

„Ahoj, Sal, co je?“

Sally pláče. Velké, zalykavé vzlyky. Nedokáže ze sebe vypravit slova.

„Mami?“ Slyším v pozadí hluk, další pláč... zvuky dopravního provozu. „Mami... stalo se něco moc zlého.“

3

DETEKTIV KONSTÁBL JOANNE ASPINALLOVÁ už je skoro na stanici, když přijme telefonické hlášení o pohřešované dívce. Třináct let. A navíc to není žádná světaznalá třináctka. Joanne se v duchu ptá, jestli vůbec něco takového existuje. Co by se tím totiž měnilo, kdyby šlo o vychytralou holku? Co kdyby *byla zvyklá* potloukat se na vlastní pěst? Bylo by něco jinak? Bylo by to snad méně naléhavé?

Pohřešovaná je pohřešovaná. Žádný rozdíl by v tom být neměl.

Když ale Joanne uvidí fotografii, otřese se. Je třeba uznat, že dívka *opravdu* vypadá na svůj věk mladě. Po pravdě řečeno, až překvapivě mladě. A Joanne si musí přiznat, i když jen v duchu, že třináctileté holky, co chodí po světě v push-upkách a botách na vysokých podpatcích, se obvykle nakonec najdou. Obvyčejně se vrátí domů schlíple a s omluvou, smutné a vyděšené, a litují, že způsobily rodičům tolik strachu. Protože se všeho všudy jen chtěly projevit.

Joanne nebyla o nic jiná, když byla mladá. Při odchodu z domu řvala na matku, že je dost stará, aby se o sebe postarala, zoufale toužila, aby ji brali vážně jako dospělou. Když ve skutečnosti *dospělá* bylo to poslední, co byla.

Joanne uvažuje o té podivné sebejistotě, která jako by na dívky v tomhle věku přicházela, a soudí, že tahle sebejistota, tahle nebojácnost přichází u chlapců později. Asi kolem šestnácti. Tehdy se z nich stávají frajeři a kluci, kteří se ještě nikdy nedostali do žádného maléru, zčista-jasna začnou zlobit.

Zrovna minulý týden přišel na stanici oběžník. Armáda hledala děcka, jejichž život by se dal „při správném vedení radikálně změnit“.

Stálo tam: „Mohli by Britské armádě mnohé nabídnout,“ a Joanne si říkala: Ano, to věřím, že by mohli. Mladí kluci trpí žalostným nedostatkem pudu sebezáchovy; s radostí půjdou do bitvy, s radostí si budou připadat neporazitelní, nezničitelní. Žádný div, že o ně ta zatracená armáda stojí.

Po krátkém seznámení s informacemi o pohřešované dívce se Joanne vydá na udanou adresu. Ten dům zná. Před léty to bývalo staré vikářství, než ho církev prodala. Pro duchovního moc velké. Drahé vytápění.

Rodinu policie nezná; ostatně policie nezná moc obyvatel Troutbecku. Není to *ten druh* obce.

Joanne přichází v rámci hranic národního parku do styku s velmi malým počtem závažných trestných činů. Je to jedna z nejbezpečnějších oblastí v Británii. Každý den vidáte stejné lidi, takže je těžké se schovat, když něco provedete, když někoho ošulíte nebo uděláte něco protizákonného.

Lidé se sem stěhují v touze po lepším životě, v touze po lepším životě pro své děti. Takže se obecně drží při zemi. Snaží se nerozházet si to se sousedy. Berou jako výsadu, že tu smějí žít, a usilovně dbají na to, aby to tak zůstalo.

Ale není vždycky snadné tady *vydržet*.

Ceny domů jsou nebetyčné a průmysl žádný. Ti, kdo se sem nastěhují, musí mít nějaký dobrý zdroj příjmů, jinak tu nevydrží. Ty, co sem přicházejí v domnění, že si otevřou kavárničku, květinářství nebo umělecké studio, čeká kruté procitnutí při zjištění, že si nevydělají na splátky hypotéky.

Joanne už si všimla, jak nově příchozí hrdě oznamují, že jsou „místní“, už poté, co tu žijí třeba dva roky. Jako by to byl nějaký odznak cti. Joanne to nikdy docela nechápala. Ona je místní. Žije tady od narození. Není si ale jistá, jestli je čím se chlubit.

Její matka a teta Jackie se přestěhovaly do Jezerní oblasti z Lancashiru jako teenagerky, pracovaly tu jako pokojské a Jackie se posmívá představě, že by je přijali mezi „místní“.

„Místní?“ ušklíbá se opovržlivě. „Proč bych se měla řadit mezi ně? Nemají smysl pro humor...“

Joanne zpomalí auto, protože se ocitá u příjezdové cesty Rivertyových.

Jejich dcera není ten typ dívky, co mizí. Joanne už to ví. Ne, Lucinda Rivertyová vůbec není ten typ.

Joanne si upraví podprsenku, vystoupí z auta a říká si, že dokud ještě chodila v uniformě, měla aspoň oblečení zadarmo. Teď jí shánění vhodného oděvu do práce zabere skoro tolik času jako papírování. A protože velikost její podprsenky je krutých 85H, těžko se hledají svršky, ve kterých nevypadá jako sud.

Zapne si zip parky, vydá se po pěšině a říká si, že takhle aspoň může zazvonit u dveří bez obav, že si ji spletou se striptérkou v převleku, co přináší žertovný blahopřejný telegram.

Ne že by to tady dneska bylo pravděpodobné.

„Paní Rivertyová?“

Žena zavrtí hlavou. „Jsem její sestra Alexa. Pojd'te dál, jsou tam všichni.“

Joanne ukáže průkaz, ale žena se na něj ani nepodívá. Neptá se, kdo Joanne je, protože v takových chvílích, jako je tahle, se podobným vyptáváním nikdo nezdržuje. Rychle vás pouštějí dovnitř, nechťejí ztrácet čas.

Už teď si vyčítají každou minutu, kterou až dosud promarnili. Od chvíle, kdy pochopili, že se něco děje, že něco není v pořádku, kdy jim vesmír pošeptal, že došlo k maléru.

Žena pokyne Joanne, aby šla dál chodbou a doprava. Joanne vstoupí do haly a očistí si boty. Podívá se před sebe: tlumené odstíny malby na stěnách, rohož z mořské trávy na schodech, tu a tam vkusné černobílé fotky dětí. Joanne zahlédne asi pětiletou holčičku oblečenou jako baletka, třímající několik tulipánů a stahovací sportovní pytel, a pomyslí si, že to je určitě Lucinda.

V místnosti už je plno lidí, což se v takových situacích taky stává. Všichni hned přijdou. Všichni členové rodiny, všichni přátelé. Lidé chtějí být spolu, čekat.

Joanne je na to zvyklá. Je zvyklá na ty obličejové – vyčkávavé, ale nechápavé. Kdo je ta ženská v černé parce? Proč tu je?

„Jsem detektiv konstábl Aspinallová,“ představí se Joanne.

Vždycky je lepší představit se celým titulem namísto zkratky „DK“. Zvlášť ženy vlastně stejně nevědí, co DK znamená. Jak ukážete příslušníkovi civilní veřejnosti policistku v civilu, fakt si s ní nebude vědět rady.

Přišla chlácholit rodinu? Vařit čaj? Psycholožka – to bude ono? Je vůbec opravdová policistka?

Nejsou si jistí. Nejlepší bude povědět jim, kdo je a proč tu je, hned na samém začátku.

Všechny oči se přesunou od Joanne k zhroucené blondýně, sedící uprostřed propadající se béžové pohovky.

Tohle je pokoj určený dětem. Je tu starý nábytek, věci, na kterých už nezáleží, věci, u kterých nikoho nenaštve, když se na nich nadělají fleky od pití nebo od fixek.

V rohu je čtyři roky stará televize a pod ní stoh herních konzolí: PlayStation, Wii, Xbox. Joanne zná tyhle věci podle názvu, i když nedokáže jaksepatří odlišit jednu od druhé, jelikož sama žádné děti nemá.

Blondýna začne vstávat, ale Joanne řekne: „Prosím, nevstávejte. Vy jste paní Rivertyová?“ – a žena kývne hlavou, jen mírně, a přitom vybryndá čaj z hrnku, který drží. Předá svůj čaj muži sedícímu po jejím boku.

Joanne se na něj podívá: „Pan Riverty?“ a on odpoví: „Guy.“ Pokusí se o úsměv, ale dneska ho obličej neposlouchá.

Vstane. Oči má úzkostné, obličej plný žalu. „Přišla jste nám pomoci?“ zeptá se a Joanne řekne: „Ano.“

Ano, proto sem přišla. Joanne přišla pomoci.

Je to už druhá pohřešovaná dívka. Proto sem Joanne poslali rovnou. Kdyby byla Lucinda první, tahle počáteční stadia by řešili dva strážníci v uniformách. Ale Joannino oddělení na téhle věci spolupracuje s Lancashirem a po sérii nevydařených únosů na jihu jsou všichni v nejvyšší pohotovosti.

Před dvěma týdny zmizela jedna dívenka ze Silverdale, což je v Lancashiru, hned za hranicemi s Cumbrií.

Molly Riggová. Taky vypadala mladší, než byla. Další dívka, která *by se neměla pohřešovat*, jak řekl Joannin šéf.

Molly Riggová se našla pozdě odpoledne třicet kilometrů od domova, když vstoupila do cestovní agentury v Bowness-on-Windermere.

Byl listopad, lilo jako z konve a podnik byl k prasknutí napěchovaný lidmi, co chtěli uprchnout chmurám – třeba za all-inclusive do Dominikánské republiky. Joanne to zpozorovala na reklamním plakátu za výlohou: 355 liber za osobu (značkové nápoje zvlášť).

Molly byla od pasu nahoru svlečená donaha a nevěděla, kde je. Neměla zdání, v jakém městě se nachází. Vybrala si cestovní agenturu, protože se domnívala, že tamní personál bude „hodný“.

Byl.

Ředitel bez velkých cavyků vyklidil celou provozovnu, zatímco dvě fešandy obsluhující u pultu zakryly Molly všemožnými kusy vlastních oděvů. Když tam Joanne dorazila, vinuly se k Molly tak divoce a tak ochrannitelsky, že bylo dost těžké je přimět, aby ji pustily.

Jedna z těch dvou, Danielle Knoxová, vyprávěla, že vzhlédla od letových řádů a uviděla Molly, jak tam mlčky stojí, dešťová voda jí stéká po nahých ramenou a mladé hrudi, objímá se pažemi v pase a celá se třese.

Vyprávěla, jak jí spadla brada, když se jí Molly tiše a zdvořile zeptala: „Prosím, mohla byste zavolat mé mamce? Potřebuju, abyste mi sehnala mamku.“

Molly později vypověděla, že ji odvezl do nějaké garsonky a několikrát znásilnil muž, který mluvil jako postavy ze seriálu *Poupata odkvétají v máji*. Mollyina mamka měla ten seriál ráda a dívala se každou neděli odpoledne na jeho reprízy na ITV3, zatímco si Molly psala u krbu domácí úkoly.

Joanne se v duchu ptá, jak moc toho asi Kate a Guy Rivertyovi o tom případu vědí. Nebo kolik pozornosti vůbec věnovali ubohé Molly, než se sami ocitli v téhle úplně nejhorší z podobných situací se svou pohřešovanou dcerou Lucindou.

Kate Rivertyová se ptá Joanne, zda je podle ní možné, aby pachatelem byl v obou případech stejný muž, a Joanne odpovídá: „Neuvažujme hned takhle. V tomhle stadiu nic nenasměňuje tomu, že jde o stejnou osobu.“

Což samozřejmě nemyslí vážně. Joanne však ví, že bez ohledu na to, jak udatně se paní Rivertyová drží, žádná matka nechce něco takového slyšet.

Joanne si také dává pozor, aby nespekulovala o tom, zda byla Lucinda skutečně unesena *nebo ne*.

Dítě se nevrátí domů? Rodiče předpokládají únos.

Zapomeňte na statistiku. Zapomeňte na uprchlíky. Jak naznačíte, že jejich dítě možná *nebylo* uneseno, všechno vybuchne.

Joanne se rozhlédne po zpanikařených tvářích v pokoji. O žádný výbuch nestojí.

SEDÍM TADY S HLAVOU V DLANÍCH – deset minut? Půl hodiny? Nevím, jak dlouho, když se ozve zaklepání na okno mého auta.

„Dobrý?“ naznačuje ústy Jessičina máma. Nevím, jak se jmenuje, ona pravděpodobně neví, jak se jmenuju já, ale je to takový ten mateřský typ, co se vždycky zastaví, když vidí, jak se někdo trápí.

Kývnu hlavou.

„Určitě?“ naléhá. Obličej má zastřený obavou. Asi vypadám fakt příšerně. Znovu přikývnu, tentokrát rázněji, protože s tímhle se nemůžu nikomu svěřit. Ne hned, zatím ne.

Odejde, ale předtím se na mě ještě jednou podívá, aby si zkontrolovala, že mi nic není – protože tak to matky dělají. Kontrolují. Přesvědčují se. Ujišťují se, že je všechno v pořádku.

A já to neudělala.

Byla jsem tak zabraná do... *do čeho* přesně? Co jsem to dělala? Protože když se zamyslím nad včerejškem, nic mě nenapadá. Vůbec nic.

Rozhlédnu se. Katino auto tu pořád ještě není. Ovšemže není. Dneska do školy nepojede. Nepřiveze Ferguse, nebude klábosit se školní sekretářkou o sbírce, kterou zorganizovala pro asistentku učitelky, která o Vánocích odchází. Nebude řešit ztráty a nálezy, předávat školní mikiny jejich právoplatným majitelům. Nebude říkat Fergusovi *Honem!* *Šup šup, boty dolů, sluníčko.*

Položím ruce na volant. Musím odtud, nemůžu zůstat u školní brány. Lidi na mě začínají civět.

Nikdo to ještě neví.

Nikdo neví, co jsem udělala.

Dám se do pláče. Potřebuju Joea. Potřebuju ho tak, jak potřebujete maminku, když jste malí a zoufalí. Když se na vás řítí obloha. Potřebuju ho, ale bojím se uslyšet jeho hlas.

Nakonec vytočím číslo na Joeův mobil. Vezme to po osmém zazvonění, párkrát zakašle, pak zařve: „Už nespím! Už nespím! Jsem na cestě do samošky, neboj, nezapomněl jsem.“

„Joe?“

Okamžitě pochopí, že jsem nevolala, abych mu vynadala kvůli přísadám na pizzu. „Copak je, zlato? Co se stalo?“

„Jde o Lucindu,“ napínám všechny síly, abych zachovala klidný hlas. „Dcera Kate, Lucinda. Ztratila se.“

„Ježíši, Lise. Kdy? Kde byla? Mluvilas už s Kate? Byla na policii?“

„Joe, je to ještě horší,“ dusím se slovy. „Je to ještě horší, protože je to moje vina. Je to moje vina, že zmizela.“

„Jak to může být tvoje vina?“ ptá se. „To vůbec nedává smysl.“

To je celý Joe. Brání mě, i když nezná všechna fakta. Je mu jedno, co jsem udělala. Je vedlejší, jestli jsem vinna, nebo ne. Joe spustí protiútok vůči každému, kdo by mě napadl, i když nebudu v právu.

Ale dneska to nic neznamená.

„Lucinda měla včera přespat u nás,“ vysvětluju. „Měla po škole přijet k nám domů se Sally a pracovat na nějakém projektu. Nevím, z čeho to bylo, asi ze zeměpisu, nemůžu si vzpomenout. Ale Sally...,“ pracně zápolím se slovy, „... Sally...“

„Sally včera nebyla ve škole,“ dokončí za mě.

„Přesně tak,“ řeknu tiše. „Nebyla. Řekla, že je jí špatně, a já neměla čas se s ní hádat, tak jsem ji nechala doma. Když Sally dneska ráno nastoupila do autobusu a Lucinda tam nebyla, začala panikařit kvůli tomu projektu a volala Lucindě na mobil. Lucinda to nebrala, a tak zavolala Kate...“

„A Kate řekla: ‚Ona není s tebou?‘“

„Ano.“

Hrůza toho, čemu čelíme, mě udeří do obličeje už podruhé, když to Joeovi dojde. Umím si ho představit, jak sedí na okraji postele, ne čilý a svěží, jak prve předstíral, ale ve spodním prádle, s hlavou svěšenou.

„Takže se pohřešuje od – kdy?“ ptá se. „Od včerejšího odpoledne?“
Nemůžu mluvit.

„Do háje,“ pochopí. „Je pryč od včerejšího rána?“

„Ještě nevíme,“ řeknu, „ale je to od včerejška, Joe. Byla přes noc pryč a je jí teprve třináct. Třináct. Je jí teprve třináct.“ Už vzlykám naplno. „Co se s ní stalo? Ježíši, Joe, je mi, jako by se to dělo nám, jenomže je to ještě horší, protože to není naše dcera, kterou jsem ztratila, není to *naše* dcera... patří Kate.“

Joe vzdychne, pak pronese co nejjemněji: „Lise, proč jsi jim neřekla, že je Sally nemocná?“

„Řekla jsem Sally, aby poslala Lucindě textovku, že nejde do školy, ale měla jsem to udělat sama, měla jsem zavolat Kate...“

„Kate,“ řekne důrazně. „Dobrý Bože, *Kate*,“ opakuje.

Představuju si jeho výraz.

„Joe,“ ozvu se opatrně, „chceš říct, že by to bylo snazší, kdyby šlo o dítě někoho jiného? Ne Kate? Tohle chceš říct?“

„Ne,“ opáčí rázně, ale vzápětí připustí: „Ale víš přece, jak to myslím... ne?“

Vím, ale nepřipouštím si takové myšlenky. Zavřu oči. Je mi, jako by mě střelili do břicha. Nemůžu se pohnout.

„Pomoz mi, Joe,“ naříkám. „Pomoz mi. Nevím, co dělat.“

„Pomůžu, zlato,“ chlácholí mě něžně. „Pomůžu. Kde jsi? Přijedu pro tebe. Sama nejedí. Přijedu.“

Kate a Guy Rivertyovi bydlí jako my v Troutbecku, ale jejich dům je na druhé straně údolí. Necháme moje auto před Samovou školou a Joe mě tam odveze taxíkem.

Sam mi vyskočil z auta a odběhl do školy sám, když jsem poslouchala od Sally tu příšernou zprávu. Asi jsem se s ním ani nerozloučila. Sally na tom nebyla dobře. Neměla jsem zdání, co si s ní počít. Jestli ji odvézt

domů, nebo nechat ve škole. Řekla, že policie vyšetřuje ve škole, a nebyla si jistá, jestli ji vůbec pustí domů, dokud ji nevyslechnou.

Hlavu mám prázdnou a tělo jako z olova. Zahledím se na Joesa. „Nevím, co říct Kate a Guyovi – co jim mám sakra říct?“

„Řekni, že tě to mrzí. Řekni to. Kate to potřebuje slyšet.“

Má pravdu, samozřejmě. Jenomže já se moc bojím.

„Co jestli na mě bude rvát? Co když mě vyhodí?“

„Pak to budeš muset přijmout. Nemáš na vybranou.“ Dívá se na mě žalostivě. „Nedovolím, aby ti ublížila, jestli se toho bojíš. Zůstanu s tebou.“

Odvrátím se, jsem odporná sama sobě. „Jen si mě poslechni – bojím se s ní setkat, když její jediná dcera *zmizela*. Není to ujetý? Měla bych vymýšlet způsoby, jak jí pomoci.“

Joe natáhne ruku a položí ji na mé pevně sepnuté dlaně. „Není to tvoje vina, Lise,“ řekne.

Nereaguju. Už jsme skoro u Kate a Guye, a kdybych řekla, co se mi chce říct, kdybych zařvala: „Samozřejmě že je to moje vina! Ty *víš*, že je to moje vina!“ a nechala vyplout na povrch hysterii, kterou v sobě zadržuju, nebyla bych schopná vystoupit z auta.

Zavřu oči a zklidním dech. Místo toho řeknu: „Díky, žeš pro mě přijel, Joe.“

Podívá se na mě smutnýma očima. „Navždycky,“ odpoví prostě.

5

DETEKTIV KONSTÁBL JOANNE ASPINALLOVÁ nasedne za volant šedého mondea. Dali jí na vybranou mezi „půlnoční oblohou“ nebo „měsíční oblohou“. V podstatě šedou. Ale Joanne se barvou vůbec nezabývala; šlo jí jen o kapacitu motoru.

V posledních letech začali na policajtech v civilu šetřit – vycházeli z toho, že detektivové se moc často v automobilových honičkách neocitají; feťáky na útěku a ukradená motorová vozidla řeší většinou dopraváci. Což byla škoda, protože Joanne měla pěkné honičky v autech moc ráda.

Na stanici se říkalo, že Joanne používá jen dva rychlostní stupně: stát a jet.

Někdy se v duchu ptala, jestli neudělala chybu, když se dala ke kriminálce. Pomalá auta. A v uniformě by už rozhodně vydělávala víc peněz; byla by seržantkou. Služební postup byl u detektivů těžší. Právě proto jich byl ve sboru nedostatek. Mladší strážníky to odrazovalo, zvláště pokud museli živit rodinu.

Joanne se ohlédne na dům a uvažuje o scéně, kterou právě opustila. První instinkt jí přirozeně velí podezírat rodinu. Statistika nelže. Únoscem dětí je skoro pokaždé někdo, koho znají.

Pro detektiva je to jeden z nejošemetnějších úkolů – nashromáždit od rodiny nezbytné informace, současně působit empaticky a ještě si všimat u rodičů čehokoli mimořádného.

Joanne je samozřejmě vyškolená k tomu, aby nikdy nedělala předčasné závěry. V téhle práci to nejde: zdržuje to. Kalí to úsudek a zanechává

neprozkoumaná zákoutí. Joanne naskočí v hlavě slova jejího starého chemikáře, kdykoli na to pomyslí: „Nikdy nepředpokládejte,“ říkával při pokusech, „protože *předpoklad* vás zastaví ještě PŘED POKLADEM a pak nic nenajdete.“

Joanne se krátce usměje a vyndá zápisník. Zadává se na seznam, který má před sebou, a aniž vlastně chápe proč, podtrhne jméno Guy Riverty. Otec pohřešované dívky. Vidí, že už si to zapsala výraznějším písmem než ostatní jména. Nevědomky už několikrát obtáhla „G“, když manžel-ský pár vyslychala.

Co na něm bylo? Nic viditelného; působil velice spořádaně a počestně. Ale stejně jí na něm něco nesedělo. Joanne se rozhlíží po zasněženém údolí a přemýšlí. Z Guye Rivertyho číší něco rozpačitého, neklidného. Pořád žvaní, ale nic neříká. Joanne připomíná televizního moderátora Richarda Madeleyho.

Žvanění jako takové by Joanne nevadilo. Po incidentu, obzvláště je-li znepokojivý, lidé obvykle buď ustavičně mluví, nebo úplně zmlknou; neexistuje nic mezi tím. Buď cítí potřebu sdělovat Joanne *absolutně všechno*, počínaje okamžikem, kdy se narodili, a konče tím, co je přivedlo do konkrétního času a místa incidentu, anebo neříkají vůbec nic – oněmí.

Joanne to s němými umí. Zvláště s viníky. Nepoužívá triky. Žádný hodný policajt – zlý policajt. Žádné „důvěřuj ve mě“, jak to dělal Ká, had-hypnotizér z *Knihy džunglí*, kterého se Joanne jako dítě k smrti bála. Ne, Joanne je metodická a svědomitá. Začíná od začátku a propracovává se až do konce, dokud nezíská, co potřebuje.

Jestliže je tím pádem nudná, nevadí to. Jestliže to jde kolegům na nervy, taky jí to nevadí. Pracuje takhle, protože to jinak nejde. Jak začnete při vyšetřování frajeřit, může vám to přinést jedině: budete vypadat jako totální debil. A Joanne pracovala za posledních několik let s dostatečným počtem pitomců, aby jí bylo jasné, že machrování vám výsledky nezaručí. Právě naopak.

Joanne ťuká perem o volant a přemýšlí o pohřešované dívce.

Lucinda Rivertyová.

Třináct let, útlá, malá, s vlasy myší barvy zastříženými těsně pod bradou. Chodí ráda do školy, hraje na klavír, není zrovna blázen do sportu, nedá se tvrdit, že je nějak zvlášť extrovertní. Ale neřekli byste ani, že je vyložený introvert. Prostě obyčejná holka.

Jenže pro své rodiče *neobyčejná*. Neobyčejná dívka, která zmizela.
„Kdo unesl tuhle?“ pronese Joanne nahlas.

6

NAVŽDYCKY, ŘEKNE JOE.
Já a Joe spolu, navždycky.

Říkal mi to, když jsem rodila jeho děti. Říká to, když úporně zvracím do záchodu po přemíře vína. Nebo když je v hospodě krásná ženská a mně zvadne úsměv a mrknu se, jestli po ní Joe kouká, a on nekouká, dívá se na mě a usmívá se mé nejistotě. *Navždycky*, řekne a já jsem hned zase v pořádku. Uzdraví mě to.

Jestli jsem něco zvorala, nevadí to. Protože podle Joea nemůžu zvorat nikdy nic.

Nesmíte mi špatně rozumět, je stejně protivný a popudlivý a vzteklý jako každý druhý chlap. A rozhodně jsme zažili i kritické chvílky. Ale byly to jenom chvílky. Úplně stejně jako u všech ostatních manželských párů, co musí řešit děti, nutnost *být* lepší, nutnost *konat* líp, než jsme kdy považovali za možné. Den co den co den co den.

Najednou se před námi objeví dům Kate a já vidím, že venku už parkuje milion aut. Zčistajasna mi z plic unikne všechn vzduch. „Kristepane, Joe, já tam dovnitř asi nemůžu. Zastav, ano?“

Poslechne a vypne motor.

Jsme v místě, kde se jednoproudová silnice rozšiřuje, aby se auta v protisměru mohla vyhnout, asi padesát metrů od domu Kate. Dům vypadá náramně impozantně. Jako ještě nikdy. Je to velkolepý dům, zbudovaný pouze z oloveně šedého jezerního kamene. Dnes působí bezútěšně a bezbranně. V arkýři v průčelí stojí vánoční stromek, ale světylka jsou zhasnutá.

„Co chceš dělat?“ zeptá se mě Joe.

„Vím, že musím jít dovnitř. Ale prostě mám sto chutí jet domů a zalézt do postele. Chce se mi přikrýt si hlavu a schovat se.“ Otočím se k němu a hlas se mi láme. „Nechci vidět, co jsem jí *udělala*, Joe.“

Chápavě kývne. „Ale nemáš na vybranou. Bylo by horší, kdyby ses neukázala. Čekají tě.“

„Já vím.“

Chvilíčku sedíme mlčky. Probírám si v duchu, co musím říct, a Joe mi k tomu dopřává prostor. V ústech mám hnusnou, hnilobnou pachůť. Pořád polykám, abych ji potlačila, ale nepomáhá to, pusa mi vyschla.

Když Joe vycítí, že se možná začínám orientovat, promluví. „Na co teď podle tebe Kate a Guy myslí? Budou uvažovat... však víš, o nejhorším?“

„Co jako, že už je mrtvá?“

Joe sebou trhne.

„No, *table* možnost existuje,“ řekne, „ale já uvažoval spíš ve smyslu té dívky, co se našla v Bowness. Pamatuješ? Té znásilněné?“

Zvednu ruce k obličejí. Na tu chuděru už jsem úplně zapoměla. Odložená na ulici, neměla zdání, kde je.

Když jsem o ní četla, okamžitě jsem si představila Sally. To, jak bývá Sally stydlivá. Tak moc, až se ke mně při svlékání otáčí zády. Pokud spolu nakupujeme, při zkoušení triček se zakrývá, abych nezahlédla ani předeek její podprsenky. Když jsem četla příběh té dívky, bleskl mi hlavou obrázek Sally: Sally nahé od pasu nahoru. Sally vstupující do rušné cestovní agentury a žádající o pomoc ve svém pekelném utrpení, přičemž v duchu tiše umírá.

„Prosím, ne,“ kňourám na Joea. „Prosím, ať to není Lucinda. Je moc mladá.“

Joe se škrábe pod bradou. Ještě se neholil a strniště začíná svědit.

„Existuje nějaká možnost, že to snad udělala naschvál?“ uvažuje.

„Jak to myslíš?“

„Znáš tu holku líp než já, Lise. Já si kamarádek Sally moc nevšímám... snažím se nepřekážet.“

Ostre na něj pohlédnu, překvapená jeho slovy. „Ano, ale Lucindu

znáš, Joe. Není to jen tak nějaká kamarádka Sally, ne? Posledních pár let je u nás doma pečená vařená. Jak můžeš říct, že ji neznáš, když...“

„Bylo by ode mě *divné*, kdybych jí věnoval intenzivní zájem, to je to, co se snažím říct,“ přeruší mě. „Ty Lucindu znáš. Víš, co se s ní děje. Vidáš se s Kate dost často – jak moc si povídáte o holkách?“

„Normálně, hádám. Neříkala, že by s ní měla nějaké starosti – každopádně se mi nic takového nevybavuje.“

„A Sally neříkala, jestli není Lucinda nešťastná? Nebo jestli má přítele? Nebo jestli ji Kate štve až do té míry, že by utekla z domova?“

„Myslíš, že ji Kate štve?“ zeptám se.

„Neštvou snad všechny matky svoje pubertální dcery?“

„Nejspíš ano, ale...“ Zarazím se. „Kristepane, Joe, o tomhle bychom se neměli bavit. Fakt ne. Kate je tam v domě úplně na kaši a my tady probíráme, jestli její dceru něco nedožralo.“

„Ale je to možné,“ trvá na svém.

„Ano. A taky je možné, že by utekla *naše* dcera, ale upřímně – myslíš, že by to udělala?“

Neodpoví. Jen se zadívá na dům a rozepne si bezpečnostní pás na znamení, že bychom sebou měli hodit, než nás někdo uvidí.

Necháme taxík na krajnici a ke Kate dojdeme pěšky, náš dech vytváří jemné obláčky, jak se sráží v mrazivém vzduchu. Když vykročíme po pěšině k průčelí, dveře se otevřou a vyjde odtud policista v uniformě. Nese dva laptopy a mně při pohledu na ně stydne krev v žilách. Je mi, jako bych se dívala na zprávy, jako bych sledovala události, co se odvíjejí v životě někoho jiného. Ne Kate. Policista je mladý a růžolící, kývne na nás, když ustoupíme stranou, aby mohl projít. Pak opožděně zareaguje při pohledu na Joea.

„No jasně, Joe,“ pozná ho.

„Robe,“ odpoví Joe. Ale tím to končí, nic víc si neřeknou. Neptám se, odkud ho Joe zná, protože už jsem skoro v domě a zvedá se mi žaludek. Domovní dveře, natřené rudě jako poštovní schránka a s vysokým leskem, zůstaly otevřené dokořán. Nezazvoním. Zrovna teď by mi hlasitý, řezavý tón zvonku připadal příliš útočný. Místo toho zlehka zaklepu

a rovnou vstoupím – což jsem za celou dobu, co Kate znám, ještě nikdy neudělala.

Slyším tlumený šum hlasů a zastavím se v předsíni, sbírám síly. Joe vstoupil za mnou a teď cítím na rameni jeho dotek. *No tak*, pobízí mě nehlasně. *No tak, kupředu, bude to dobrý*. Ale není to dobré.

Dveře napravo ode mě, do salonu – nebo do parádního pokoje, jak se tomu říká u nás –, jsou zavřené. Všichni jsou v obýváku.

Vstoupím. Pokoj je plný lidí. Nejdřív Kate ani nevidím, protože sedí. Výhled na ni mi blokuje dvojice farmářů z druhého konce údolí, kteří sdělují Guyovi, kde zahájí pátrání. Ale já vím, že tam Kate je, a zůstanu stát jako zkamenělá, neschopná jít dál.

Na vzdálenost pár kroků uvidím Alexu, sestru Kate. Když mě spatří, ztuhne jí brada. Vedle ní stojí její manžel Adam a okamžik mi připadá, že ke mně chce přistoupit. Ale pak vycítím, že to má zakázáno. V rozpacích odvrátí pohled.

Farmáři stojící před Kate se rozestoupí a zčistajasna ji uvidím.

Vrhne na mě jediný pohled a sesype se. Jako by se rozplynula. Vykostěná jako kuře. Nemůže pláčem mluvit.

Dřepnu si před ní a vezmu ji za ruce. Pokožku má studenou jako led. „Kate, moc mě to mrzí...“, řeknu. „Moc mě mrzí, že jsem ti to udělala. Moc mě mrzí, že jsem to dopustila.“

Kýve a pláče, protože ví. Ví, že nejsem zlý člověk. Ví, že nejsem laxní a bezohledná a nepořádná.

Ví, že i když nikdy nedokážu být taková matka jako ona, snažím se ze všech sil.

Držím ji za ruce, ale odněkud z hloubi jejího těla vychází třes, který se jí šíří až do konečků prstů. Je mi, jako bych držela polapeného ptáčka, a instinkt mi velí sklonit hlavu a zvednout její prsty ke rtům.

Moc jsem se bála, že mě veřejně obviní. Moc jsem se bála její reakce. Teď si uvědomuju, že hrůzou a zoufalstvím není schopná ani začít křičet. Dokáže všeho všudy jen sedět vzpřímeně.

„Co můžu udělat, Kate?“ oslovím ji. „Pověz mi, jak vám můžu pomoci? Musím něco dělat...“

Za sebou uslyším kroky. „Nemyslíš, žes už udělala dost?“

Je to Alexa.

Krátce zavřu oči, protože vím, co přijde.

Kate promluví. „Alexo... nech toho.“

„Čeho mám nechat? Nemám říkat, co si všichni myslí?“

„Nedělej to ještě horší, než už to je.“ Kate vyprostí ruce z mých.

„Tohle už *nemůže* být horší. Jak by to mohlo být horší?“

V pokoji nastane ticho. Zatímco předtím se ozývaly tlumené hlasy, zařizovalo se, plánoval se nejlepší postup, teď není slyšet nic.

Vstanu z dřepu a otočím se čelem k Alexe. Je zkamenělá hněvem. Obě ruce silou tiskne k bokům, jako by si tak docela nevěřila, že po mně neskočí. Na čele jí vyvstane obrovitá vertikální žíla.

Není kam utéct. Musím tomu čelit. Skoro to chci. Potřebuju přijmout trest, jinak mě pohltní vina, kterou na sebe později navrším.

Zadívám se do Alexiných ocelových očí a pronesu co nejklidněji: „Tohle *je* moje vina. Máš právo křičet. Máš právo vyčítat. Zasloužím si tvůj hněv.“

Vlepí mi prudký políček.

Zapotácím se dozadu.

„Ty blbá, blbá krávo!“ křičí. „Ty si myslíš, že když sem přijdeš přiznat, žes to zavinila, tak je všechno v pořádku?“

„Ne,“ ruka se mi vznese k palcíci pokožce tváře, „ne, tak jsem to nemyslela.“

„Katina dcera zmizela! Chápeš to? Chápeš, co tvoje neschopnost způsobila téhle rodině?“

Pláču. „Ano, ano, samozřejmě to chápu. Ale nevím, co říct, nevím, co dělat. Nemůžu to napravit, ať dělám, co chci, a...“

Guy už kráčí přes místnost a já couvnu, krčím se před útokem, který určitě přijde i od něj.

Kde je Joe? Rychle přelétnu očima pokoj, ale není tu. Potřebuju ho. Kde je?

„Alexo, to stačilo,“ ozve se Guy pevně. „Podívej se na Kate.“

Stočíme obě zrak dolů ke Kate na pohovce a vidíme, že se sesula na

bok. Celé tělo se jí škube pomalými křečovitými stahy. Oči má otevřené a ústa zkrivená do jakéhosi němého výkřiku.

Pohnu se směrem k ní.

„Jdi pryč,“ zavelí Alexa. „Prostě k ní sakra nechod.“ A tak tam zůstanu bezmocně stát.

„Zavolám sanitku,“ řekne Guy.

Rozhlédnu se a vidím, že oči všech přítomných v místnosti se upírají na mě. Nevím, co jiného dělat, a tak si zakryju obličej dlaněmi, protože to nemůžu vydržet. Nemůžu vydržet jejich odsouzení.

Z nohou mi vyprchala síla a vím, že padám. Najednou je u mě Joe a ucítím kolem sebe jeho paže. „No tak, malá, půjdeme,“ šeptá a já vzlyknu do jeho hrudi. „No tak,“ opakuje.

„Ano, Joe,“ vyštěkne Alexa. „Odveď ji odtud.“

Joe mě vyvádí, ale u dveří se nemohu ubránit, abych se neotočila a nevrhla poslední pohled na Kate. Už se přestala křečovitě zmítat, ale zůstává ležet na boku, oči dokořán otevřené a upřené směrem ke mně.

„Kate,“ zašeptám prosebně.

A ona mi odpoví slaboučkým pokývnutím. „Najdi ji,“ naznačí ústy.

JSME ZPÁTKY V AUTĚ a já řvu na Joea: „Kde jsi sakra byl? Jaks mě v tom mohl nechat samotnou?“

Dívá se na mě jako omráčený. „Šel jsem hledat Guye,“ odpoví stroze. „Kdes myslela, že jsem? Že jsem se zdejchnul, aby se do tebe mohly pus- tit?“ vrtí hlavou. „Nemohl jsem přece vědět, že po tobě Alexa takhle skočí, nebo snad ano?“

Pláču tak usedavě, že skoro ani nemůžu dýchat.

„Připadalo mi správné promluvit s Guyem,“ říká. „Povědět mu, jak je ti mizerně, slíbit mu, že uděláme všechno, co je v našich silách... v ku- chyni jsem ho nemohl najít, tak jsem si šel promluvit s Kevem Bellem. Dává dohromady pár chlapů, aby spustili pátrání.“ Joe znovu potřásá hlavou, jako by nemohl uvěřit, že ho obviňuju, že mě opustil.

„Není na pátrání trošičku brzy?“ zeptám se. „Co jestli se Lucinda ukáže?“

„Co jestli se neukáže?“

„Slyšels, co mi řekla Alexa?“

„Ne všechno.“

Lovím z kapsy papírový kapesník, nemůžu žádný najít, a musím si vy- stačit s hadrem, který má Joe na otírání zamženého předního skla. „Moje neschopnost jim prý zničila rodinu.“

„To tedy neváží slova.“

Nedívá se na mě. Hledí přímo před sebe.

„Joe...?“ zakňourám.